

Vantaan kaupunki
Kirjaamo
Asematie 7
01300 VANTAA
kirjaamo@vantaa.fi

Viite Lausuntopyyntönnä 25.1.2024, Dnro VD/4825/11.00.01.00/2023

Lausunto Vantaan kaupungin meluntorjunnan toimintasuunnitelman 2024–2028 luonnoksesta

Vantaan kaupunki on laatimassa ympäristönsuojelulain 151 ja 152 §:n mukaista meluntorjunnan toimintasuunnitelmaa, jonka aikataulusta ja sisällöstä on säädetty erikseen valtioneuvoston asetuksella (1107/2021). Lausunto toimintasuunnitelman luonnoksesta on pyydetty Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta ympäristönsuojelulain 152 §:n perusteella.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto

Uudenmaan ELY -keskuksen (UUDELY) ympäristö- ja luonnonvarat -vastualue toteaa, että luonnos meluntorjunnan toimintasuunnitelmaksi 2022—2028 jatkaa vuosina 2013 ja 2018 tehtyjen meluntorjuntasuunnitelmien linjaa. Raportti on pääosin informatiivinen ja antaa kaupungin asukkaille ja muille tahoille hyvän kuvan siitä, miten meluntorjuntaa aiotaan toteuttaa Vantaalla toimintasuunnitelman toteutusaikana 2024–2028.

Meluntorjunnan toimintasuunnitelman johdanto-osa on kattava ja antaa hyvän kuvan työn lainsäädännöllisistä lähtökohdista, käytetyistä meluindikaattoreista sekä toimintasuunnitelman valmistelusta Vantaalla. Toimintasuunnitelmassa on myös tuotu riittävästi esiin, miksi meluselvitykset ja toimintasuunnitelma tehdään. Lisäksi toimintasuunnitelmassa tuodaan esiin melun aiheuttamia haittoja sekä vaikutuksia alueiden käyttöön, alueiden viihtyisyyteen ja ihmisten elinoloihin. Lisäksi raportissa on nostettu esiin hiljaiset ja ääniympäristöltään miellyttävät alueet, joilla on suuri merkitys ihmisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kannalta. Uudenmaan ELY-keskus pitää hyvänä, että kaupunkilaiset on otettu mukaan hiljaisten ja ääniympäristöltään miellyttävien alueiden selvittämiseen. Ympäristömeludirektiivin 2002/49/EY yksi tärkeimmistä tarkoituksista on lisätä ihmisten tietoisuutta melusta ja

mahdollisuuksia parantaa oman asuinympäristönsä ääniympäristön laatua. On hyvä, että Vantaa aikoo myös lisätä panostusta tiedon jakamiseen asukkaille toimintasuunnitelman toimenpiteen 12. *Tiedon jakaminen ja meluntorjunnan ohjeistus ja neuvonta* mukaisesti.

Vantaan nykyistä melutilannetta ja melulähteitä kuvataan raportissa muuten riittävästi, mutta lentoliikenteestä aiheutuvaa melulle altistumista ei ole esitetty toimintasuunnitelmassa lainkaan. Lentomelulle altistuvien lukumäärän esittäminen olisi tarkoituksenmukaista, koska lentomelun huomiointi liittyy myös esitettyihin toimenpiteisiin.

Raportissa on myös tarkasteltu aiemman toimintasuunnitelman toteutumista vuosina 2018–2022. Raportin perusteella toimintasuunnitelman tavoitteita on pystytty edistämään toimintakaudella, vaikka joiden tavoitteiden osalta toteutumisessa on ollut haasteita. Osin tavoitteiden toteutumisen tarkastelu jää pintapuoliseksi, koska toimenpiteillä ei ole ollut selkeitä seurantamittareita. Tästä syystä jää epäselväksi, kuinka tehokkaasti eri toimenpiteet on saatu toteutettua ja minkälaisia vaikutuksia toimenpiteillä on saavutettu.

Toimintasuunnitelmassa esitetyt pitkän aikavälin strategiat vaikuttavat hyviltä meluntorjunnan ja ääniympäristöjen laadun kehittymisen kannalta. Erityisesti kestävä liikenteen, kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen edistäminen on melun ja muiden liikenteen haittojen vähentämisen kannalta hyvä tavoite. Sähköisen liikenteen osalta on hyvä huomioida se, että sähköautojen tuoma etu meluhaittojen vähentämisessä rajoittuu vain sellaisille katu- ja tieosuuksille, joissa liikenteen nopeus on alle 40–50 km/h. Sen sijaan kaupunkirakenteen tiivistymiseen liittyy melulle altistumisen ja hyvän ääniympäristön toteuttamisen ja säilyttämisen osalta haasteita.

Kaupunkirakenteen tiivistyessä tulee kiinnittää erityistä huomiota melulle altistumisen hallintaan sekä asukkaiden tasa-arvoiseen kohteluun. Kaavoitettaessa meluisille alueille tulee huolehtia siitä, että sisätilojen suojaamisen lisäksi asukkaille tarjotaan asuntoja, jotka aukeavat myös hiljaiselle, ohjearvojen mukaiselle julkisivulle. Tällä lisätään merkittävästi asukkaiden asumisviihtyisyyttä ja asumisen laatua. Lisäksi kaupunkirakenteen tiivistämisessä tulee huolehtia siitä, että asukkailla on riittävästi lähiympäristössään ääniympäristöltään laadukkaita virkistys- ja puistoalueita. Riittävät, laadukkaat ja helposti saavutettavat viheralueet ovat tärkeitä asukkaiden viihtyisyyden ja terveyden edistämisen kannalta. Lisäksi viheralueilla on merkittäviä etuja ilmastomuutoksen aiheuttamien sään ääri-ilmiöiden aiheuttamien haittojen hallinnassa.

Yhtenä meluntorjunnan haasteena Vantaalla on lentomelu. Lentomelualueille sijoitettavien asumisen ja asuinrakennusten osalta ei riitä se, että rakennusten sisätilat saadaan suojattua ohjearvot ylittävältä melulta. Lentomelualueilla tulisi kiinnittää huomiota myös piha-alueiden melutasoihin ja niiden ääniympäristön

laatuun. Koska lentomelun leviämistä piha-alueille, virkistysalueille, puistoihin tai muille asukkaiden virkistäytymisen kannalta merkittävälle alueille ei voida estää, tulisi asutuksen lisäämistä lentomelulle altistuvilla alueilla välttää.

Uudelle toimintakaudelle 2024–2028 toimintasuunnitelmassa esitellään 12 varsinaista tavoitteellista toimenpidettä ja niihin liittyen yhteensä 47 yksityiskohtaisempaa tavoitekohtaista toimenpidettä. UUDELY:n mielestä esitetyt varsinaiset toimenpiteet ja tavoitekohtaiset yksityiskohtaisemmat tavoitteet ovat hyviä ja niiden toteutuminen parantaa meluasioden huomiointia eri toimialojen toiminnassa sekä eri hankkeiden suunnittelussa. Toimenpiteiden toteutuminen todennäköisesti myös vähentää pitkällä aikajänteellä melulle altistumista Vantaalla. Koska tavoitteita ja yksityiskohtaisia tavoitteita on runsaasti, Uudenmaan ELY-keskuksen mielestä olisi hyvä, että toimintasuunnitelmassa nostettaisiin esiin muutamia selkeitä kärkihankkeita, joilla on merkittävä vaikutus melulle altistumiseen tai kaupunkilaisten lähiympäristön ääniympäristöjen laatuun.

On myös hyvä, että toimintasuunnitelmassa kiinnitetään runsaasti huomiota melupäästöjen vähentämiseen (nopeudet, liikennemäärät, kestävä liikenne jne.). Näihin on tärkeää panostaa jatkossa entistä enemmän, koska melupäästöjä pienentämällä meluntorjuntatavoitteet voidaan saavuttaa nopeimmin ja edullisimmin. Melupäästöjen alentuminen lisäisi myös rakennuskelpoisen maan pinta-alaa ja lisäisi hiljaisten alueiden osuutta. Lisäksi tarvittavien melusteiden määrä todennäköisesti vähenisi ja niiden rakennuskustannukset laskisivat.

Uudenmaan ELY-keskus näkee toimintasuunnitelman merkittävimpana puutteena ja kehitystarpeena esitettyjen toimenpiteiden seurantaohjelman ja seurantamittareiden puuttumisen. Ilman toimivia seurantamittareita ja seurantaohjelmaa toimenpiteiden toteutuminen jää epävarmaksi, eikä mahdollisia muutostarpeita toimenpiteiden saavuttamiseksi voida tehdä toimintasuunnitelman toteutusjaksolla. Tältä osin toimintasuunnitelmaa on vielä tarve kehittää.

Toimintasuunnitelmasta puuttuu toistaiseksi ruotsin ja englannin kieliset tiivistelmät, jotka tulee olla lopullisessa versiossa ja jotka toimitetaan komissiolle osana toimintasuunnitelmaa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty. Asian on esitellyt ylitarkastaja Larri Liikonen ja ratkaissut yksikön päällikkö Mikko Kantokari.
Merkintä asiakirjan sähköisestä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

Tämä asiakirja UUELY/10138/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/10138/2023 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Liikonen Larri 08.03.2024 15:34

Ratkaisija Kantokari Mikko 08.03.2024 15:35